

הקדמה

אלוף גדי שמני

מפקד פיקוד המרכז

העיר העתיקה ירושלים 1967 ← הקסבה בשכם 2008

"...מצפון ממשיכים לצלוף כנראה. לפתע נשמעות יריות גם מדרום.

שתי מחלקות מפלוגה א', גדוד 71, בפיקוד מלכה, הסמ"פ, מתקדמות ב"ויאה דולורוזה". הרחוב צר. קירות גבוהים מרובי חלונות. מעל לרחוב קמרונים המחברים את שני עבריו. מקום מצוין לעמדות אש. המחלקות נעות משני עברי הרחוב - צמודות לקירות. העיניים בולשות אחר תנועה חשודה. מדי פעם נשמע משק קליע במעופו. הר-הבית משמאל. נכנסים לתוך סמטה צרה. המתרחות עולה. הצללים מכסים על האור. סוף הסמטה. יש פתח. נכנסים. מסדרון אפל. ממשיכים. מתקדמים בזהירות. מבעד לפתח שממול בוקע אור. נמשכים אליו. אור. ממול - ישר מול העיניים - הכיפה המוזהבת"
(מוטה גור, הר-הבית בידינו, עמ' 318)

המלחמה היומיומית בטרור בשטחי יהודה ושומרון לאבטחת שלום האזרחים הישראליים, אבטחת הישובים, אבטחת הצירים, לחימה בקסבות וסיכול פיגועים ללב מדינת ישראל הנה אתגר מבצעי מתמשך לכל מפקד ולכל לוחם בפיקוד המרכז. זוהי לחימה מורכבת ומערכתית, המשתפת גופים רבים, צבאיים ולא צבאיים, ולצידה קיים הצורך לסייע לאוכלוסייה, לאפשר אורח חיים שוטף, להימנע מפגיעה באוכלוסייה בלתי מעורבת. מפקדי וחיילי פיקוד המרכז עושים זאת במקצועיות ובמסירות, תוך שמירת ערכי מוסר בלחימה.

בשנות הלחימה המתמשכת, כל תקופה מציבה אתגרים חדשים, המחייבים יצירתיות במתן המענה המבצעי, כמו גם למידה מבצעית מתמשכת. אולם, בלמידה עצמה לא די. היא צריכה להיות מונחלת למפקדים צעירים, לחיילים שלא צברו ניסיון

בלחימה זו, ובכך לאפשר להם להתמודד טוב יותר עם האתגרים מולם הם ניצבים. בחטמ"ר שומרון ובמעבדה התפיסתית, הכותבים והעורכים של 'עיר מבצר', רואים חובה להנחיל ולהטמיע ידע תיאורטי ויישומי: טקטיקה של לחימה זעירה במרחב האורבאני, הצפוף והעתיק שבמזרח התיכון, ואת הניסיון שנצבר בלחימה בגזרת חטמ"ר שומרון, ובמיוחד במרחב המורכב של העיר שכם והקסבה של העיר.

חיפוש אחר הדרך להפתיע את האויב הלומד אף הוא ברציפות את אופן פעולתנו, מחייב את כל המפקדים בפקוד המרכז לפעול מתוך תבונה מעשה, הנשענת על למידה בלתי פוסקת וחיפוש מתמיד אחר פתרונות מבצעיים יצירתיים.

בקובץ מאמרים זה, מציבים הכותבים בספר רף גבוה אליו צריך לשאוף כל מפקד - ללמוד וללמד מניסיונו. הם עושים זאת בדרך ראויה לחיקוי. קובץ מאמרים זה חדשני מעצם היותו ראשון המרכז מידע וידע רבים על הלחימה בקסבה בכלל, ובקסבה של שכם בפרט. הקריאה בו ולימוד מעמיק של תוכנו, יתרמו רבות לכל מפקד שעתיד לפעול בקסבה או בשטח אורבאני עתיק כלשהו במזרח התיכון.

תודה מיוחדת למעבדה התפיסתית - אמ"ץ/חטיבת תוה"ד ולחוקריה על ההירתמות למחקר והסיוע הרב, שבלעדיהם קשה היה להוציא פרסום זה אל הפועל.